

Polaków portfel własny „Rodzina w szkole”

Raport Santander Consumer Banku

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Ile kosztuje rok szkolny?	4
Jak rodzice finansują wyprawkę?	6
Co zrobić, gdy brakuje na wyprawkę?	8
Po wyprawkę z kartą kredytową?	9
Czy „Dobry start” trafia w potrzeby?	10
O badaniu	12

WSTĘP

W Polsce jest około 4,6 mln dzieci, które podejmą edukację w roku szkolnym 2018/2019. Wyposażenie ich w podręczniki, przybory szkolne, ubrania i pozostałe niezbędne sprzęty będzie dla rodziców poważnym wyzwaniem finansowym. Koszt wyprawki to zdecydowanie największe obciążenie dla domowego budżetu, jakie ponosi rodzina w trakcie całego roku szkolnego. Rodzice stosują różne strategie, które mają na celu zabezpieczenie w portfelach odpowiedniej ilości pieniędzy pozwalających unieść ten ciężar. Im bardziej liczna rodzina, z tym większym wyprzedzeniem opiekunowie muszą planować wydatki związane z szykowaniem wyprawki: oszczędzając, rozkładając zakupy w czasie czy rezygnując z zakupu innych przyjemności.

Około 6 proc. rodziców zapowiada w naszym badaniu, że pieniądze na wyprawkę pożyczą od rodziny i przyjaciół lub od instytucji finansowej, takiej jak bank czy firma pożyczkowa. Wśród nich największa grupa planuje zapłacić za zakupy do szkoły za pomocą karty kredytowej. Jeśli są posiadaczami wydawanej przez nas Visa TurboKARTA, nie tylko skorzystają z 54 dni okresu bezodsetkowego. Dodatkowo z sumy wszystkich zakupów opłaconych tą kartą w danym miesiącu będą mogli odzyskać nawet do 30 zł¹. To kwota pozwalająca kupić zapas zeszytów, wyposażony piórnik czy podstawowy tornister. Podczas przygotowań do roku szkolnego każda oszczędność może być dla rodziców na wagę złota, dlatego warto rozważyć „wyposażenie” portfela właśnie w TurboKARTĘ czy inną kartę kredytową Santander Consumer Banku.

Przygotowania do początku roku szkolnego to nie tylko wydatki związane z wyprawką. Przez 10 miesięcy roku szkolnego rodzice pokrywają koszty zakupu ubrań, niezbędnego sprzętu sportowego, dojazdów, zajęć dodatkowych, wycieczek i „zielonych szkół” czy wyżywienia dziecka. Te obciążenia wynoszą, w większości rodzin, pomiędzy 101 a 500 zł miesięcznie na jedno dziecko. Jak można policzyć, w rodzinie, w której do szkoły uczęszcza trójka dzieci, roczne koszty związane z edukacją mogą wynieść nawet kilkanaście tysięcy złotych.

Jak szacuje Centrum im. Adama Smitha, koszt wychowania jednego dziecka do czasu osiągnięcia 18 roku życia wynosi w Polsce przeciętnie od 176 do 190 tys. zł². Niniejszy raport z cyklu „Polaków portfel własny” jest próbą spojrzenia całościowo na koszty, jakie ponosi polska rodzina w związku z uczęszczaniem jej najmłodszych członków do szkoły. Zachęcamy do jego lektury z nadzieją, że zainspiruje rodziców do umiejętnego gospodarowania środkami z domowego budżetu.

Życzymy inspirującej lektury!
Zespół Santander Consumer Banku

¹ Zob. TurboKARTA Santander Consumer Banku, <https://www.santanderconsumer.pl/karty-kredytowe/visa-turbokarta,4.html>
² Centrum A. Smitha, Raport Koszty Wychowania Dzieci 2017, <http://smith.pl/artykuly/raport-koszty-wychowania-dzieci-2017>

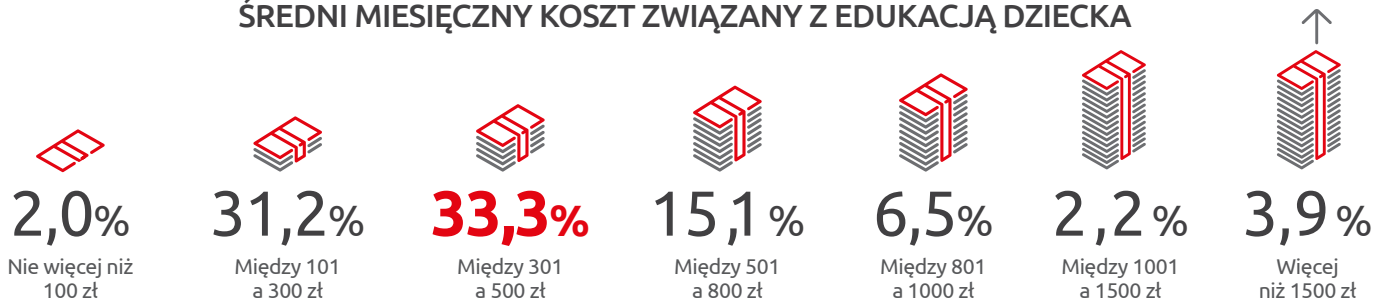
ILE KOSZTUJE ROK SZKOLNY?

Miesięczny koszt, jaki ponosi większość rodzin w związku z uczęszczaniem jednego dziecka do szkoły, to najczęściej od 101 do 500 zł (64,5 proc. wskazań), a wielkość wydatków jest powiązana z dochodami respondenta. Im wyższy średni dochód netto na rękę, tym większy udział rodziców deklarujących wyższe kwoty przeznaczane na edukację najmłodszych. Niewielu rodziców przeznaczają na cele związane z edukacją więcej niż 800 zł miesięcznie na jedno dziecko.

Budżety rodzin dzieci w wieku szkolnym są najbardziej nadwyrężone na starcie i podczas przygotowań do roku szkolnego. Niemal 40 proc. rodziców wskazało koszt wyprawki jako główne obciążenie finansowe związane z edukacją. Była to pierwsza najczęściej wybierana odpowiedź. Na kolejnych miejscach znalazły się: zakup odzieży i obuwia na zajęcia sportowe oraz koszty związane z dodatkowymi zajęciami (muzycznymi, sportowymi czy nauką języków obcych).

Im większe miasto, tym większym obciążeniem dla budżetu rodziny są wydatki związane z zajęciami dodatkowymi dziecka. Podczas, gdy wśród rodzin wiejskich wskazywało na nie niecałe 14 proc. rodziców, w największych miastach są one istotnym obciążeniem dla prawie połowy (46 proc.).

ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT ZWIĄZANY Z EDUKACJĄ DZIECKA

NAJWIĘKSZE OBCIĄŻENIA DLA BUDŻETU RODZINY UCZNIA

WYDATKI NA EDUKACJĘ DZIECKA A DOCHÓD RODZINY

WYDATKI NA WYPRAWKĘ

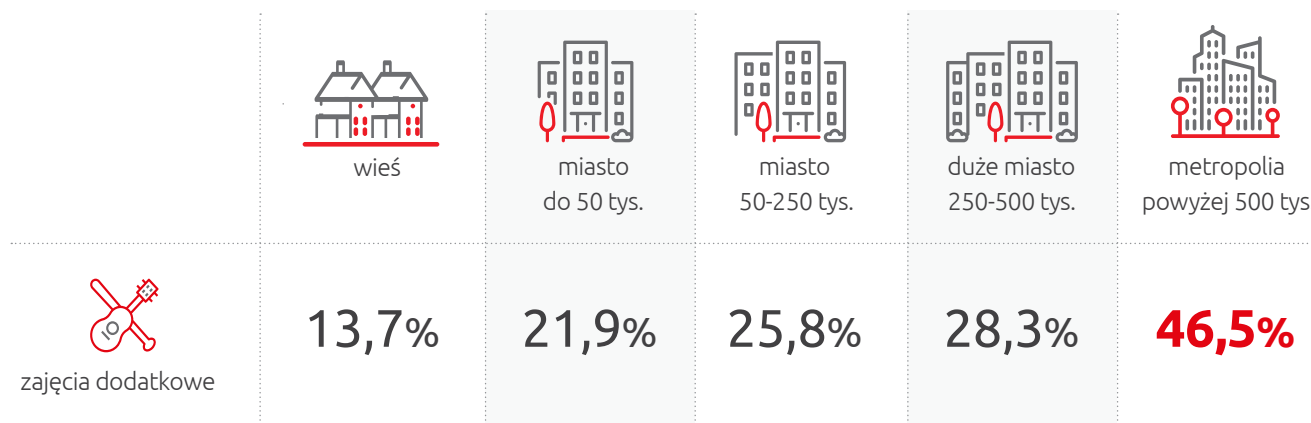
MIESIĘCZNY DOCHÓD NETTO NA JEDNEGO CZŁONKA RODZINY	Nie więcej niż 100 zł	Między 101 a 300 zł	Między 301 a 500 zł	Między 501 a 800 zł	Między 801 a 1000 zł	Między 1001 a 1500 zł	Więcej niż 1500 zł
do 999 zł	3,4%	43,3%	35,5%	10,1%	2,9%	0,8%	0,5%
1 000 - 1 499 zł	0,0%	38,5%	38,5%	10,7%	1,7%	2,0%	2,0%
1 500 - 1 999 zł	1,9%	32,4%	45,6%	14,1%	3,1%	0,0%	2,8%
2 000 - 2 999 zł	3,0%	19,0%	30,2%	22,3%	9,3%	1,8%	2,9%
3 000 zł i więcej	1,5%	1,5%	17,6%	31,2%	17,2%	6,9%	11,4%

Respondent mógł wybrać do 3 odpowiedzi, wskazania nie sumują się do 100%

ILE KOSZTUJE ROK SZKOLNY?

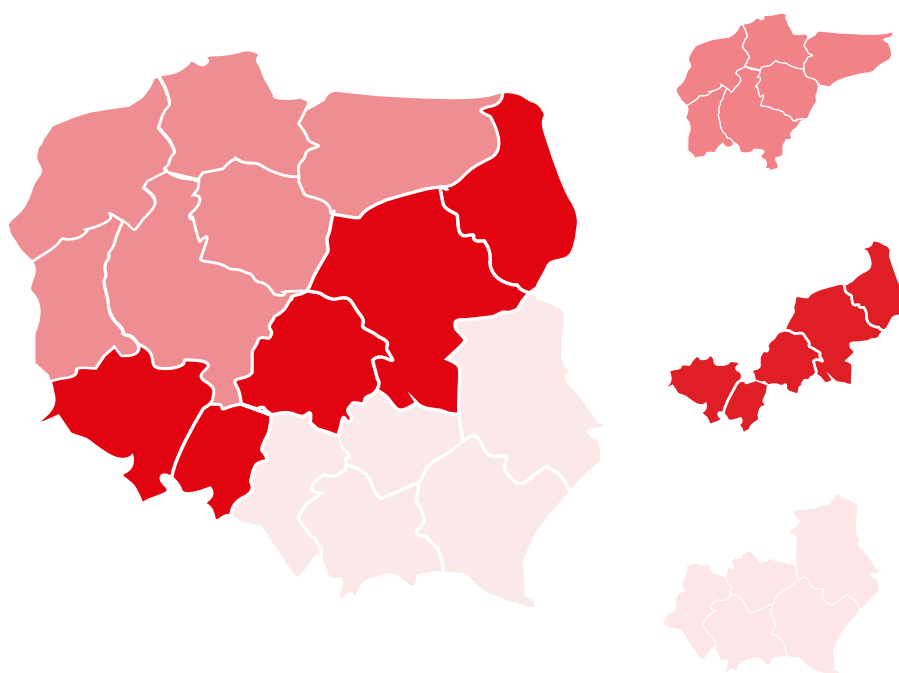
IM WIĘKSZE MIASTO, TYM WIĘCEJ RODZICE WYDAJĄ NA ZAJĘCIA DODATKOWE

Udział rodziców wskazujących koszt zajęć dodatkowych jako istotny dla domowego budżetu

WYDATKI ZWIĄZANE Z EDUKACJĄ DZIECKA W REGIONACH

Poszczególne obciążenia na tle innych wydatków, a miejsce zamieszkania

REGION PÓŁNOCNY:

W regionie północnym wyprawka była na tle innych istotnych wydatków wskazywana najrzadziej - **31,1 %** wskazań

REGION CENTRALNY:

Wyprawka jest największym obciążeniem dla rodzin z regionu centralnego - **44%** wskazań

REGION POŁUDNIOWY:

W regionie południowym uwagę zwraca większe niż w innych częściach kraju obciążenie budżetów domowych kosztami zajęć dodatkowych - **28,9%** w porównaniu z np. **19,6%** w regionie północnym

JAK RODZICE FINANSUJĄ WYPRAWKĘ?

Jak pokazują dane CBOS, na początku roku szkolnego 2017/2018 rodzice wydali na wyprawkę przeciętnie, w przeliczeniu na jedno dziecko, 649 zł. Była to kwota o 10 proc. wyższa niż rok wcześniej (w 2016 r. - 588 zł)³. Z deklaracji rodziców biorących udział w naszym badaniu wynika, że wydatki związane z rozpoczęciem roku szkolnego są najczęściej pokrywane z bieżących dochodów, środków z programu 500+ lub zostają rozłożone w czasie.

Pożyczyć pieniądze na wyprawkę planuje ponad 6 proc. badanych. Wśród nich największa grupa skorzysta z karty kredytowej – jest to jeden ze sposobów zmniejszenia jednorazowego obciążenia domowego budżetu. W dalszej kolejności pod uwagę brana jest pożyczka od rodziny lub przyjaciół, ewentualnie udanie się po propozycję kredytową do instytucji finansowej (banku lub firmy pożyczkowej).

Dzięki okresowi bezodsetkowemu rodzice, korzystający z karty kredytowej przy szkolnych zakupach, mogą „odłożyć” faktyczny wydatek z domowego budżetu nawet do niemal dwóch miesięcy, bez dodatkowych kosztów. Na przykład korzystając z TurboKARTY okres bezodsetkowy wynosi 54 dni. Jeśli zatem po zeszyty, podręczniki i piórniki rodzic uda się z TurboKARTĄ do sklepu w drugiej połowie sierpnia, kredyt na karcie bez odsetek będzie mógł spłacić nawet w październiku – zależnie od wybranego terminu spłaty.

Co więcej, co miesiąc z wydatków opłaconych TurboKARTĄ będzie mógł otrzymać nawet do 30 zł – dzięki opcji tzw. moneyback, która umożliwi zwrot m.in. 1 proc. wartości zakupów w sklepach stacjonarnych czy internetowych⁴. Taka kwota pozwala na zakup wyposażonego piórnika, kompletu zeszytów lub niedrogiego tornistra.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA WYDATKÓW NA WYPRAWKĘ

¹ Respondent mógł wybrać do 3 odpowiedzi, wskazania nie sumują się do 100%

W zależności od płci osoby podejmującej decyzje finansowe w rodzinie zauważalne są różnice w zakresie finansowania wyprawki

FINANSOWANIE WYPRAWKI

	z bieżących przychodów	z programu 500+	rozkładanie wydatków w czasie
 kobiety	54%	37%	36%
 mężczyźni	67%	24%	24%

³ Badanie CBOS „Wydatki rodziców na edukację dzieci w roku szkolnym 2017/2018”, październik 2017

⁴ Więcej: TurboKARTA Santander Consumer Banku, <https://www.santanderconsumer.pl/karty-kredytowe/visa-turbokarta,4.html>

Zasadniczo im wyższy dochód rodziny, tym częściej wydatki związane z wyprawką pokrywane są z bieżących środków. Im trudniejsza sytuacja materialna, tym częściej finanse na ten cel pochodzą z programu 500+. Pokazuje to, jak ważnym wsparciem dla wielu rodzin dzieci uczęszczających do szkoły jest to świadczenie. Im liczniejsza rodzina, tym rodzice wcześniej zaczynają planować i realizować wydatki na wyprawkę. W rodzinach z trójką dzieci na ten cel z wyprzedzeniem oszczędza niemal co trzeci badany. Wśród rodziców jednaków robi to tylko 17 proc. W tej grupie pokrywanie kosztów wyprawki z bieżących przychodów nie jest tak dużym wyzwaniem. W rodzinach wielodzietnych, zdecydowanie częściej niż modelu 2+1, przed startem szkoły konieczna jest rezygnacja z niektórych innych wydatków.

MIESIĘCZNY DOCHÓD NETTO NA JEDNEGO CZŁONKA RODZINY

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA WYDATKÓW NA WYPRAWKĘ W ZALEŻNOŚCI OD DOCHODU

	 do 999 zł	 1000 - 1 499 zł	 1500 - 1 999 zł	 2 000 - 2 999 zł	 3 000 i więcej
Z wyprzedzeniem odkładam na ten cel	22,7%	24,5%	13,7%	21,7%	3,2%
Pokrywam te wydatki z bieżących przychodów	46,0%	44,9%	73,3%	56,2%	86,5%
Finansuję takie wydatki z karty kredytowej	4,9%	4,6%	2,5%	0,0%	0,0%
Rezygnuję z niektórych innych wydatków, aby mieć pieniądze na wyprawkę	18,0%	13,1%	8,6%	6,0%	0,0%
Wydawałem/Wydam na ten cel środki z programu 500+	43,2%	36,1%	26,6%	20,3%	11,2%
Pożyczam na ten cel pieniądze od rodziny / przyjaciół	4,5%	2,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Pożyczam na ten cel pieniądze z instytucji finansowej (bank, firma pożyczkowa)	2,1%	4,7%	0,0%	3,0%	0,0%
Rozkładam wydatki w czasie - np. kupując część niezbędnych elementów wyprawki już w czerwcu/lipcu	45,5%	38,0%	30,2%	14,1%	16,1%

① Respondent mógł wybrać do 3 odpowiedzi, wskazania nie sumują się do 100%

① Z prezentacji danych usunięto odpowiedzi: „Nie wiem/Trudno powiedzieć” i „inne”.

SPOSÓB FINANSOWANIA WYPRAWKI A WIELKOŚĆ RODZINY

LICZBA DZIECI W RODZINIE

	 JEDNO	 DWOJE	 TROJE I WIĘCEJ
Z wyprzedzeniem odkładam na ten cel	17,7%	19,2%	27,5%
Pokrywam te wydatki z bieżących przychodów	64,1%	57,1%	52,8%
Finansuję takie wydatki z karty kredytowej	3,0%	3,3%	0,0%
Rezygnuję z niektórych innych wydatków, aby mieć pieniądze na wyprawkę	7,7%	12,7%	15,0%
Wydawałem/Wydam na ten cel środki z programu 500+	16,8%	44,4%	45,0%
Pożyczam na ten cel pieniądze od rodziny / przyjaciół	2,4%	1,5%	0,0%
Pożyczam na ten cel pieniądze z instytucji finansowej (bank, firma pożyczkowa)	2,3%	1,6%	0,0%
Rozkładam wydatki w czasie - np. kupując część niezbędnych elementów wyprawki już w czerwcu/lipcu	23,4%	37,1%	36,1%

① Z prezentacji danych usunięto odpowiedzi: „Nie wiem/Trudno powiedzieć” i „inne”. Wskazania nie sumują się do 100

CO ZROBIĆ, GDY BRAKUJE NA WYPRAWKĘ?

Niezależnie od przyjętej przez rodziców strategii zabezpieczenia środków na wyprawkę, może zdarzyć się, że w okresie poprzedzającym rozpoczęcie roku szkolnego w domowym budżecie zabraknie pieniędzy. Opiekunowie pytani o to, czy w związku z zakupami szkolnymi musieli zrezygnować z finansowania innych potrzeb, przyznawali, że owszem, mieli takie doświadczenia. W takiej sytuacji w pierwszej kolejności zrezygnowali z zakupów dla siebie (np. odzieży, obuwia czy książki) lub odkładali „na później” remont albo zakupy sprzętu do domu. Najczęściej oszczędzali na wakacjach: rezygnując z urlopu lub ograniczając wydatki podczas niego.

CZY W ZWIĄZKU Z WYDATKAMI ZWIĄZANYMI Z WYPRAWKĄ MUSIAŁ(A) PAN / PANI KIEDYKOLWIEK...

31,7%

Zrezygnować z zakupów dla siebie (odzież, obuwie, książki, itp.)

22,1%

Zrezygnować z remontu lub przetożyć go na później

22,0%

Zrezygnować lub odłożyć na później zakup sprzętu do domu (RTV, AGD, meble, inne elementy wyposażenia)

15,9%

Oszczędzać w trakcie wakacji, aby mieć dość pieniędzy na wyprawkę

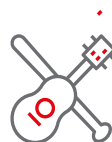
15,0%

Zrezygnować z wyjazdu na wakacje / wysłania dziecka na wakacje

7,4%

Skrócić wyjazd wakacyjny, aby zaoszczędzić pieniądze potrzebne na wyprawkę

6,1%

Zrezygnować z wydatków przewidzianych na pozostałe dzieci (np. nowe zabawki, wyjazd, zajęcia dodatkowe)

28,4%

Nie wiem, trudno powiedzieć

① Respondent mógł wybrać do 3 odpowiedzi, wskazania nie sumują się do 100%

W zależności od płci osoby podejmującej decyzje finansowe w rodzinie zauważalne są różnice związane z wpływem zakupu wyprawki na decyzję o rezygnacji z innych zakupów bądź potrzeb

W ZWIĄZKU Z WYDATKAMI NA WYPRAWKĘ MUSIAŁEM(-AM) ZREZYGNOWAĆ Z...

	zakupów dla siebie (odzież, obuwie, książki, itp.)	remontu	wyjazdu na wakacje / wysłania dziecka na wakacje	wydatków na pozostałe dzieci
 kobiety	42,8%	25,8%	20,5%	7,8%
 mężczyźni	18,5%	17,8%	8,5%	4,0%

PO WYPRAWKĘ Z KARTĄ KREDYTOWĄ?

W sytuacji, kiedy na wyprawkę potrzeba pieniędzy, jedną z możliwości jej sfinansowania są kredyt lub pożyczka. Z takiego rozwiązania planuje skorzystać około 4 proc. badanych. Najpopularniejszą formą pozyskania dodatkowych środków jest wykorzystanie karty kredytowej. W dalszej kolejności uczestnicy naszego badania są zainteresowani: pożyczką od przyjaciół i rodziny lub środkami finansowymi, pochodzącymi z banku lub innej instytucji finansowej.

Korzystanie z karty kredytowej podczas zakupów szkolnych deklarują rodzice z gospodarstw domowych, w których dochód netto na jedną osobę wynosi do 2 000 zł. Rodzice dysponujący większym dochodem pokrywają ten wydatek z bieżących dochodów. Płacenie za szkolne zakupy kartą kredytową jest skorelowane z wiekiem. O ile wśród trzydziestolatków tak planuje płacić 2,2 proc., to w grupie rodziców po 50. jest to już 5,3 proc.

RODZINY Z DOCHODEM DO 999 ZŁ NETTO NA CZŁONKA RODZINY NAJCHĘTNIEJ WYBIERAJĄ KARTĘ DO SFINANSOWANIA ZAKUPÓW SZKOLNYCH

MIESIĘCZNY DOCHÓD NETTO NA JEDNEGO CZŁONKA RODZINY

	 do 999 zł	 1000 1 499 zł	 1500 1 999 zł	 2 000 2 999 zł	 3 000 i więcej
Finansują takie wydatki z karty kredytowej	4,9%	4,6%	2,5%	0,0%	0,0%

W DUŻYCH MIASTACH NAJWIĘCEJ JEST OSÓB, KTÓRE ZA ZAKUPY SZKOLNE DZIECKA ZAPŁACĄ KARTĄ KREDYTOWĄ

	 wieś	 małe miasto do 50 tys.	 średnie miasto 50 - 250 tys.	 duże miasto 250 - 500 tys.	 metropolia powyżej 500 tys.
Finansują takie wydatki z karty kredytowej	3,2%	2,6%	1,3%	4,8%	2,9%

Z KREDYTU NA KARCIE PRZY ZAKUPACH SZKOLNYCH NAJCHĘTNIEJ KORZYSTAJĄ RODZICE W WIEKU 50+

	 18 - 29	 30 - 39	 40 - 49	 50 +
Finansują takie wydatki z karty kredytowej	0,0%	2,2%	3,4%	5,3%

CZY „DOBRY START” TRAFIA W POTRZEBY?

W roku szkolnym 2018/2019 4,6 mln dzieci w wieku szkolnym będzie mogło skorzystać z jednorazowej wypłaty świadczenia „Dobry start” w wysokości 300 zł. Jest ono przyznawane na każde dziecko w wieku szkolnym do 18 roku życia (24 - dla dzieci z niepełnosprawnością) niezależnie od kryteriów dochodowych.

Jak pokazują wyniki badania, informacja o nowym świadczeniu skutecznie dotarła do rodziców. 99,5 proc. rodziców zadeklarowało, że słyszeli o programie „Dobry start” i większość z nich planuje skorzystać z pomocy rządu.

92,5%

rodziców planuje
skorzystać
z programu
„Dobry start”

10,8%

złożyło wnioski
o dofinansowanie tylko
w ciągu pierwszych
3 dni ich przyjmowania

5,5%

nie planuje korzystać
ze świadczenia
przeznaczonego dla
uczniów

 Santander
Consumer Bank

O BADANIU:

Badanie zostało zrealizowane na zlecenie Santander Consumer Banku, wydawcy Visa TurboKARTA, w ankiecie telefonicznej, przeprowadzonej przez Instytut IBRIS w dniach 2-3 lipca 2018 r. W badaniu udział wzięli rodzice dzieci w wieku szkolnym, od 6 do 18 lat, z całej Polski. Wielkość próby, $n=1000$.

Santander Consumer Bank jest jednym z liderów rynku consumer finance w Polsce. Oferuje klientom szeroki zakres produktów obejmujący kredyty gotówkowe, kredyty na nowe i używane samochody, kredyty ratalne, karty kredytowe oraz lokaty. Produkty dystrybuowane są online oraz poprzez sieć oddziałów, salony i komisje samochodowe, sklepy i punkty usługowe. Więcej na www.santanderconsumer.pl

